

ข้อหาหรือ	การจ่ายค่าจ้างรายชั่วโมงสำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา
หน่วยงานที่หาหรือ	บริษัทจำกัด
หน่วยงานที่ตอบ	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ประเด็นข้อหาหรือ	แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างให้แก่ นักเรียน นิสิต และนักศึกษาในประเด็นหาหรือว่าการจ่ายค่าจ้างให้กับลูกจ้างที่เป็นนักศึกษา บริษัทจำกัดจะต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา (ฉบับที่ ๒) หรือต้องจ่ายตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
ข้อเท็จจริง	๑. บริษัทจำกัดประกอบกิจการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ๒. บริษัทจำกัดจะต้องมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย
ข้อกฎหมาย	๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้ “ค่าจ้างในวันทำงาน” หมายความว่า ค่าจ้างที่จ่ายสำหรับการทำงานเต็มเวลา การทำงานปกติ “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” หมายความว่า อัตราค่าจ้างที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนด ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗๙ คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ๑.ล.๑ (๓) กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ๑.ล.๑ มาตรา ๘๐ เมื่อประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐาน ฝีมือมีผลใช้บังคับแล้ว ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้าง ตามมาตรฐานฝีมือที่กำหนด ๑.ล.๑ ๒. ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๘) ข้อ ๒ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละสามร้อยสี่บาท ในท้องที่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ภูเก็ต สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ตามข้อ ๒ ถึงข้อ ๕ คำว่า “วัน” หมายถึง เวลาทำงานปกติ ของลูกจ้างซึ่งไม่เกินชั่วโมงทำงานดังต่อไปนี้ แม้นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานน้อยกว่าเวลาทำงานปกติ เพียงใดก็ตาม

(๑) เจ็ดชั่วโมง สำหรับงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) แด่ชั่วโมง สำหรับงานอื่นซึ่งไม่ใช่งานตาม (๑)

ข้อ ๗ ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเป็นเงินแก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

ข้อ ๘ ประกาศคณะกรรมการค่าจ้างฉบับนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๓. คำชี้แจงประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๘)

๗. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามประกาศฉบับนี้ไม่มีผลบังคับใช้กับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ นายจ้างที่จ้างลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย นายจ้างซึ่งจ้างลูกจ้างทำงานที่มีได้แสวงหากำไรทางเศรษฐกิจ นายจ้างที่จ้างลูกจ้างในงานประมงทะเล นายจ้างที่จ้างลูกจ้างในงานบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเล นายจ้างที่ตกลงจ้างผู้รับงานไปทำที่บ้าน นายจ้างที่จ้างลูกจ้างในงานเกษตรกรรมซึ่งมิได้จ้างลูกจ้างทำงานตลอดปี หรือมิได้ให้ลูกจ้างทำงานในลักษณะที่เป็นงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากงานเกษตรกรรม ดังกล่าว

๔. ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิตและนักศึกษา (ฉบับที่ ๒)

ข้อ ๓ กำหนดอัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ชั่วโมงละ ๔๐ บาท โดยมีเงื่อนไขการจ้างงาน ลักษณะงาน และสถานที่ทำงานที่ห้ามมิให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษาทำงาน ดังนี้

ข้อ ๔ อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา เป็นข้อเสนอแนะ ให้กับสถานประกอบกิจการได้ใช้เป็นแนวทางในการจ่ายค่าจ้างให้กับนักเรียน นิสิต และนักศึกษาที่ทำงาน ประเภทไม่เต็มเวลา โดยจะไม่ครอบคลุมถึงนักเรียน นิสิต และนักศึกษาที่ฝึกงานในสถานประกอบกิจการ ที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอนที่สถาบันกำหนดไว้ รวมทั้งที่ทำงานประจำ (พนักงานทั่วไป)

ข้อ ๕ ประกาศคณะกรรมการค่าจ้างฉบับนี้ ให้สถานประกอบกิจการใช้เป็นข้อเสนอแนะ ในการจ่ายค่าจ้างให้กับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ตอบข้อหาหรือ

ประเด็นข้อหาหรือแล้วมีความเห็น ดังนี้ ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา (ฉบับที่ ๒) ซึ่งกำหนดอัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ชั่วโมงละ ๔๐ บาท นั้น ไม่มีสภาพเป็นกฎหมายใช้บังคับ แต่เป็นเพียง ข้อเสนอแนะให้สถานประกอบกิจการได้ใช้เป็นแนวทางในการจ่ายค่าจ้างให้กับนักเรียน นิสิต และนักศึกษาที่ทำงาน ประเภทไม่เต็มเวลา ซึ่งสถานประกอบกิจการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศนี้

ในส่วนของมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดว่า เมื่อประกาศกำหนด อัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือมีผลใช้บังคับแล้ว ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้าง น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือที่กำหนด ซึ่งปัจจุบันประกาศคณะกรรมการ ค่าจ้าง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๘) ได้ยกเว้นไม่ใช้บังคับ กับงานบางประเภท เช่น งานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย งานเกษตรกรรม ฯลฯ แต่มิได้ยกเว้นมิให้ใช้บังคับกับการจ้างงานนักเรียน นิสิต และนักศึกษาที่ทำงานประเภทไม่เต็มเวลาด้วย ซึ่งข้อ ๖ ในประกาศฯ กำหนดไว้ว่า “วัน” หมายถึง เวลาทำงานปกติของลูกจ้างซึ่งไม่เกินชั่วโมงทำงาน ดังต่อไปนี้ แม้นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานน้อยกว่าเวลาทำงานปกติเพียงใดก็ตามการที่นายจ้างให้ลูกจ้าง ทำงานน้อยกว่าวันละแปดชั่วโมงสำหรับงานทั่วไปหรือเจ็ดชั่วโมงสำหรับงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพฯ ลูกจ้างทุกประเภทก็ต้องได้รับค่าจ้างไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในหนึ่งวัน จะคำนวณโดยเฉลี่ยจ่าย เป็นรายชั่วโมงมิได้ เพราะจะทำให้ลูกจ้างได้รับค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามประกาศคณะกรรมการ ค่าจ้างกำหนด ดังนั้น การที่บริษัทจำกัดจ่ายค่าจ้างแก่นักเรียน นิสิต และนักศึกษาในอัตราค่าจ้าง ชั่วโมงละ ๔๐ บาท ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา (ฉบับที่ ๒) หรือจ่ายค่าจ้างโดยคำนวณเฉลี่ยเป็นรายชั่วโมง แต่เมื่อรวมค่าจ้างต่อวันที่ลูกจ้างได้รับ แล้วน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๘) จึงเป็นการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

หมายเหตุ อ้างอิงข้อหารือกองนิติการ ที่ รง ๐๕๐๕/๑๐๐๓ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ กลุ่มงานที่ปรึกษากฎหมาย นิติกรรมและสัญญา
กองนิติการ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
อาคารกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานชั้น ๑๒
ถนนมิตรไมตรี แขวงดินแดง เขตดินแดง กทม. ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๖ ๗๐๓๙ , โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๗๕๘๙